

РЕШЕНИЕ

№ 42268

гр. София, 16.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 70 състав, в
публично заседание на 25.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Радина Карамфилова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **10675** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).
Образувано е по жалба, подадена от В. В., украински гражданин с временна закрила, в качеството му на баща и законен представител на Г. В. В., живущи в [населено място], р-н И., С.-град 132, № 13, ет. 5, ап. 13, със съдебен адрес: [населено място], „Д-р К. С.“ № чрез адв. М. В. срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-СЛ/5400 от 11.09.2025 г. на директор на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ - С. - отказ за отпускане на еднократна помощ за ученик, записани в осми клас.
В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорения акт, като постановен в нарушение на материалния закон - нормата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от ЗУБЧ, както и [директива 2001/55/ЕО](#) на съвета от 20.07.2001 година относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и конвенция на ООН за правата на детето. Претендира се, че детето попада в обхвата на закрилата на посочените правни основания. Моли се за отмяна на оспорения административен акт и връщане на преписката за ново разглеждане. Прави се искане за отмяна на заповедта като незаконосъобразна.
В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призован не се явява лично. В депозирано по делото становище поддържа жалбата и оспорва посоченото основание за отказ по съображенията изложени в последната. Моли за отмяна на заповедта. Претендира разноси по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА, както и за държавна такса.
Ответникът - директор на дирекция "Социално подпомагане" - С., в съдебно заседание чрез процесуалния си представител юрк. И. оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде потвърдена заповедта. Претендира разноси и прави възражение за прекомерност на

претендирания от страна на жалбоподателя адвокатски хонорар.

Софийска градска прокуратура не се представява и не взема становище по жалбата.

Административен съд София - град, Трето отделение, 70-ти състав, като обсъди доводите на страните, приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбоподателят е гражданин на У. с предоставена временна закрила към настоящия момент до 4 март 2024 г. Със същия статут е и непълнолетното ѝ дете Г. В.. Временната закрила на лица, напуснали У. е предоставена с [Решение № 144 от 10.03.2022 г.](#) на Министерски съвет за предоставяне на временна закрила на разселени лица от У. и за изменение на Националния план за действие при временна закрила в Република България. На основание [т. 2 от това решение](#) временната закрила се предоставя от 24 февруари 2022 г. за срок една година – до 24.02.2023 г. С [Решение № 95 от 1.02.2023 г.](#) Министерският съвет удължава действието на временната закрила на украинските граждани до 4 март 2024 г.

С Решение № 144 от 10.03.2022 г. на МС за предоставяне на временна закрила на разселени лица от У. се предоставя временна закрила на разселените лица от У. в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от У. по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила.

Производството пред административния орган е започнало по заявление - декларация от 02.09.2025 г. на В. В. – гражданин на У., с предоставена временна закрила в България, с която е поискано да му бъде отпусната в частност еднократна помощ за дете, което е ученик в осми клас – Г. В. В..

По повод на подаденото заявление е издадена оспорената Заповед ЗСПД/Д-С-СЛ/5400 от 11.09.2025 г. на директор на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ - С. - отказ за отпускане на еднократна помощ за ученик в осми клас. Заповедта е мотивирана с обстоятелството, че заявителят не е сред кръга лица, посочени в чл. 3 от Закона за семейните помощи като субекти на правото на помощи, доколкото не е български гражданин – от една страна, а от друга – че е украински гражданин, а Република България няма сключен договор с У., който да предвижда предоставянето на такава помощ.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Производството по делото е допустимо, доколкото се оспорва подлежащ на обжалване административен акт и жалбата е подадена от надлежна страна в законоустановения срок.

При преценка на основателността на жалбата, съдът съобрази следната правна рамка:

Съгласно чл. 1, ал. 2 от Закона за убежището и бежанците, закрилата, която Република България предоставя на чужденци, включва убежище, международна закрила и временна закрила. Лицата имат различен статут с оглед закрилата, която ползват. Чужденец с предоставен статут на бежанец има правата и задълженията на български гражданин, с изключение на някои изрично регламентирани изключения – чл. 32, ал. 2 от ЗУБ. Чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република България - чл. 32, ал. 3 от ЗУБ. Правата на чужденците с предоставена временна закрила, каквато е жалбоподателката са по-ограничени. Тези лица имат право: 1. да останат на територията на Република България; 2. на труд и професионално обучение; 3. на подходящо настаняване или на средства за настаняване при необходимост; 4. на социално подпомагане; 5. на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ и на медицински услуги при условията и по реда за българските граждани, с изключение на медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност по смисъла на [§ 1, т. 22 от допълнителните](#)

[разпоредби на Закона за здравното осигуряване](#) и 6. свободно да се завръщат в държавата си по произход.

Законът за убежището и бежанците изрично предвижда, че лицата, ползващи временна закрила имат право на социално подпомагане.

Общественият отношения, свързани с гарантирането на правото на гражданите в Република България на социално подпомагане чрез социални помощи са предмет на уредба от Закона за социално подпомагане. Законът дефинира социалното подпомагане като предоставяне на социални помощи в пари и/или в натура за задоволяване на основни жизнени потребности на гражданите, когато това е невъзможно чрез труда им и притежаваното от тях имущество. Законът за социалното подпомагане изрично урежда правото на социални помощи на чужденците, ползващи се от временна закрила – чл. 2, ал. 6 във връзка с ал. 3 от ЗСП. Законът за социалното подпомагане дефинира социалните помощи като средства в пари и/или в натура, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства.

Предвидени са различни видове социални помощи. Някои от социалните помощи са еднократни (чл. 12, ал. 1, т. 3) и се отпускат след преценка на включването на децата в системата на предучилищното и училищното образование в случаите, когато същите подлежат на задължително предучилищно или училищно образование (чл. 12, ал. 2, т. 6).

Този вид еднократни социални помощи са предмет на детайлна уредба в Закона за семейните помощи. Според легалното определение на чл. 1, ал. 2 от закона за семейните помощи за деца, семейните помощи са средства в пари и/или в натура, които подпомагат отглеждането на децата в семейна среда от родителите или от лицата, полагащи грижи за тях. Тази норма дефинира изрично семейните помощи като вид социални помощи - допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства, което прави тези помощи неизменна част от системата за социално подпомагане.

Съгласно чл. 10б, ал. 1 от Закона за семейните помощи за деца, на семействата, чиито деца са записани в осми клас на училище, се отпуска еднократна помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. Помощта се отпуска независимо от дохода на семейството – това предвижда ал. 2 на чл. 10б от ЗСПД. При тази правна уредба съдът приема, че семейната помощ по чл. 10б, ал.1 от ЗСПД е вид социална помощ, която задоволява инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства – за покриване на част от разходите в началото на учебната година. Еднократната помощ за ученик в осми клас е форма на социално подпомагане. Тя е израз на държавната политика в сферата на образованието и представлява обществен принос в семейния бюджет, целящ реалното включване на децата в образователната система.

Нормата на чл. 10, ал. 4 от ЗСПД регламентира, че семейните помощи за деца се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице.

Съгласно чл. 3, ал. 1, т. 5 от ЗСПД право на семейни помощи за деца наред с другите лица имат семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Както вече се посочи, по отношение на лицата с временна закрила други два закона - Законът за социалното подпомагане и Законът за убежището и бежанците предвиждат, че лицата с временна закрила имат право на социално подпомагане.

При тази правна рамка съдът приема, че оспореният акт е издаден от компетентен орган в

предвидената от закона форма, при липса на процесуални нарушения, но в нарушение на материалния закон.

Основанията за този извод са следните: Законът за семейните помощи регламентира правото на семейни помощи за чуждите граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Жалбоподателката е лице, което ползва временна закрила и като такова има право да остане на територията на Република България и право на социално подпомагане, съгласно чл. 32, ал. 3 от ЗУБ. Законът за социалното подпомагане, както вече се посочи, също предвижда право на социално подпомагане на лицата, ползващи се с временна закрила - чл. 2, ал. 6 във връзка с ал. 3 от ЗСП. Т.е. на основание чл. 3, ал. 1, т.5 от ЗСПД във връзка с чл. 32, ал. 3 от ЗУБ и чл. 2, ал. 6 във връзка с ал. 3 от ЗСП жалбоподателката и детето ѝ – записано в осми клас, имат право на търсената помощ и изводът на административния орган, че не може да са субекти на търсената семейна помощ е незаконосъобразен. Лицата, ползващи временна закрила имат гарантирано от българския закон право на еднократна помощ за ученик в първи клас.

По тези съображения съдът приема, че оспореният акт е незаконосъобразен и следва да бъде отменен, а преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне по заявлението на жалбоподателката, при съобразяване на дадените в настоящото решение указания.

По разностите по производството:

При този изход на спора, предвид представения по делото договор за правна защита и съдействие, според който процесуалното представителство се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, на адв. М. В. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв. съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Воден от горното и на основание [чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК](#), чл. 10, ал. 6 от ЗСПД, Административен съд - София-град, Трето отделение, 70-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-СЛ/5400 от 11.09.2025 г. на директор на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ - С..

ИЗПРАЩА преписката на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. за произнасяне по заявление-декларация от 02.09.2025 г. на В. В. – гражданин на У., с предоставена временна закрила в България, с която е поискано да му бъде отпусната в частност еднократна помощ за дете, което е ученик в осми клас – Г. В. В..

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ - С. да заплати на адв. М. В. П. от АК-Д. сумата от 1 000 (хиляда) лева, представляваща адвокатско възнаграждение, определено по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

Решението е окончателно не подлежи на обжалване на основание чл.10, ал.6 от ЗСПД.

СЪДИЯ:

